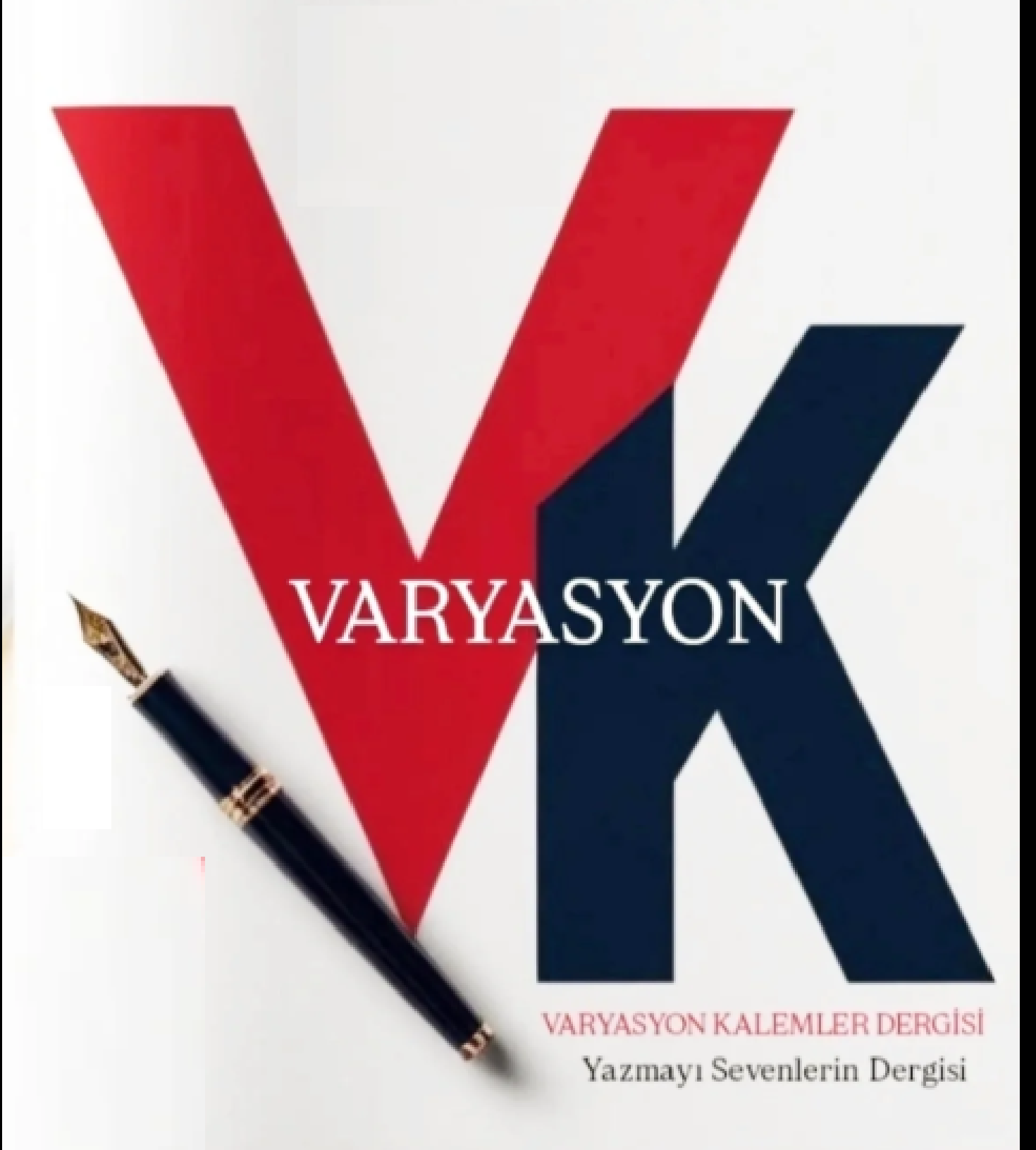




AGUSTOS SAYISI

KATKIDA BULANANLAR

Oğuzhan Öcal, Birsen Eker, Fadime Sarıkamış, Emine Bülbül, Sinem Yiğit Yağcı, Okan Koşar, Gamze Gökçek, Pakize Özcan, Şükran Taşdelen, Melek Derin Er, Dr. Osman Akçay, Can Seyfettin Al, Gülveren Gündoğdu, İrem Günerkan, Cemre Bakan, Melike Şengül, YOL GEZER Murat Engin Deniz, Batuhan Kolburan



İçindekiler

VARYASYON KALEMLER DERGİSİ

HAKKIMIZDA

OĞUZHAN ÖCAL

Kalemin Ucunda Kalanlar

BİRSEN EKER

Toprağım, Geleceğim

FADİME SARIKAMIŞ

Ben Viran İki Şehrin Çocuğuyum

EMİNE BÜLBÜL

Gelirdim Sana Prangalar Bağlı Olmasa

SİNEM YİĞİT YAĞCI

Pistantrofobi ve Almatra Şiirleriyle Yer Alan

OKAN KOŞAR

Bozkırın Çağrısı

GAMZE GÖKÇEK

ALLAH'A HAVALA

PAKİZE ÖZCAN

OKEYE DÖRDÜNCÜ

ŞÜKRAN TAŞDELEN

Yalnızlığın Zenginliği

MELEK DERİN ER

ÇAĞ HASTALIĞI

DR. OSMAN AKÇAY

ZİRVE YOLCUSU

CAN SEYFETTİN AL

RÛHEFZA

GÜLVEREN GÜNDOĞDU

ŞİMDİ OKULLU OLDU

İREM GÜNERKAN

İnsan

CEMRE BAKAN

MAVİ GÖMLEKLİ UYKULAR

MELİKE ŞENGÜL

Gurbette

YOL GEZER MURAT ENGİN DENİZ

Dünya Kitap Severler Günü geldiğinde Bisiklet Kitapları

BATUHAN KOLBURAN

ZARARIN OTUZUNCU YILI

VARYASYON KALEMLER DERGİSİ

HAKKIMIZDA

Varyasyon Podcast, edebiyatın ve düşüncenin özgürce aktığı bir mecra olarak 24 Mart 2024 tarihinde Yazar Murat Engin Deniz tarafından kuruldu.

İlk olarak Spotify Kitaplar Podcast'i kapsamında Varyasyon Podcast adıyla yayın hayatına başlayan bu platform, yazar ve şairlere destek olmayı, onların sesini daha geniş kitlelere ulaştırmayı amaçlamaktadır.

Tamamen ücretsiz bir şekilde yazarlara destek olma misyonuyla kurulan Varyasyon, yalnızca bir podcast olarak kalmayıp, 3 Nisan 2025 itibarıyla Kalemler Dergisi olarak AJANS AY tarafından yayın hayatına başlamıştır.

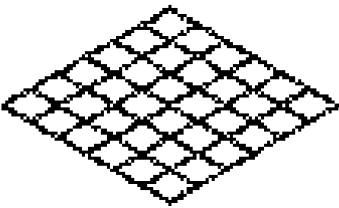
Platformun kurucusu Yazar Murat Engin Deniz, Cinius, OD Kitap, Morpheus, Fısıldayan Kalemler ve Mavi Kuş Medya Yayınları tarafından yayımlanan 15 anlatısal Narrative şiir kitapları 1 Novella Roman yazarıdır.

Edebiyat dünyasına kattığı değer,

Mavi Kuş Medya Yayınları'ndan aldığı okuyucu oylarıyla belirlenen edebiyat ödülü ile taçlandırılmıştır.

Varyasyon Podcast & Varyasyon Kalemler Dergisi, edebiyat tutkunlarına ilham vermeye, yeni yazarları keşfetmeye ve edebiyatın farklı tonlarını dinleyici ve okuyucularıyla ücretsiz buluşturmaya devam ediyor.

Yazarlarımızdan Gelenler



EDİTÖR

Murat Engin Deniz



KALEMİN UCUNDA KALANLAR

Ağustos. Havada, toprak ananın derin bir nefes alıp beklediği anın ağırlığı var. İstanbul Boğazı'nın suları, güneşin amansız darbeleri altında cıva gibi ağır ve parlak akıyor. Dalgalar bile tembel, kıyıya vururken bir iç çekiş gibi, çakıl taşlarını öper gibi usulca çekiliyorlar. Rüzgâr, belki bir meltem, belki sadece şehrin ciğerlerinden gelen sıcak bir nefes, yaprakları bile kıpırdatmadan süzülüyor. Her şey, bu yoğun, bal rengi ışık altında eriyor, hareketsizleşiyor, zamana direnç gösteren bir resim gibi asılı kalıyor. İşte tam böyle bir öğle sonrası, gölgesi bile sıcaktan büzülmüş bir çınarın altında, taş bir bankta oturuyordum. Ve o geldi.

“Kimsin sen?” dedi. Ses, sıcaklığın uyuşturucu sessizliğini yırtan bir bıçak gibiydi. Keskin. Meydan okuyan. Arsız arsız, gözlerini bana dikmiş, bakıyordu. Gözlerinde, bu ağustos rehabetine meydan okuyan bir kıvılcım, bir sorgulama vardı. Bir yabancı? Kendimin bir yansıması mı? Yoksa kalemim ta kendisi miydi, beden bulmuş haliyle karşımda duran?

“Ben,” dedim, sesim sıcaklığın ağırlığıyla biraz boğuk çıktı, “yıllardır bu yolda kalem tükettim.” “Bu yol” dediğim, kelimelerin labirenti, düşüncelerin patikaları, anlamın dikenli fundalıklarıydı. Sayısız defterler dolusu mürekkep, ucu kırık kurşun kalemler, daktilo şeritleri, klavyelerin aşınmış tuşları... Hepsi bu uzun, tozlu yürüyüşün tanıklarıydı. Geceleri kitapların sarı sayfaları arasında kayboluşlar, gündüzleri gözlemlerle dolu defterler, sokakların nabzını tutan notlar... “Bu işin mektebini okudum,” ekledim, sözümde hem bir gurur hem de derin bir yorgunluk vardı. Sokaklar en büyük amfim, insan halleri en çetrefli ders kitabım, acı ve sevinç en acımasız hocalarım olmuştu. Deneyimin mürekkebiyle, gözlemlerin kağıdına yazılmış bir diplomaydı bu.

Ağustos güneşi, denizin yüzeyinde binlerce küçük ayna parçası yaratıyor, gözleri kamaştırıyordu. Uzaklardan bir vapurun düdüğü, boğuk ve uzun, sıcaklığın içinde eriyip gitti. Karşı kıyıdaaki yalılar, ışığın büyüyle silikleşmiş, rüyadan bir manzara gibi duruyordu. Havada, ızgara kokusu, tuzlu deniz buharı ve solgun çiçeklerin inatçı rayihası karışıyordu. Bu duyular seli içinde, o arsız bakış hiç gevşemedi.

“Kim miyim ben?” diye tekrarladım sorusunu, bu sefer daha yüksek, meydan okuyan bir tonda. Sesim, sıcak hava katmanlarını delip geçti. “Kalemi olmayan bir yazarım ben!”

Sözler havada asılı kaldı. Bir paradoks gibi. Bir çelişki. Yazarsın, ama kalemim yoktur? Nasıl olur? O arsız gözlerde şimdi bir şaşkınlık, bir alay karışımı okunuyordu. Evet, nasıl olurdu? Fiziksel aracım yoktu artık. Cebimde eskisi gibi not defteri, sırt çantamda mürekkep lekeli bir dolmakalem yoktu. Klavyem bile suskundu, tozlanıyordu belki bir köşede. Ama bu, yazarlığın bittiği anlamına mı geliyordu?

Kalemim Yoksa Yazamaz Mısın?

Ağustos böceğinin vızıltısı, anlık bir sessizliği doldurdu. Ses, sıcaklığın titreşimi gibiydi. Hayır, diye düşündüm içimden. Kalem sadece bir araçtı. En nihayetinde. Taş tabletlere kazıyan ucu keskin çakmaktaşıydı ilk, sonra kamış kalemler, tüyler, mürekkepli metal uçlar, plastik gövdeli tükenmezler, elektronik ekranlar... Hepsi, içerde biriken o ateşi, o fırtınayı dışarı aktarmak için kullandığımız kapılar, pencerelerdi. Kapı kilitlenirse, pencere kapanırsa, içerdeki fırtına söner miydi? Hayır. Daha gürültülü, daha çaresiz bir şekilde dolanırdı içeride.

Benim durumum buydu. Kalemim yoktu, evet. Belki kaybettim. Belki kırıldı. Belki mürekkebi kurudu ve ben onu sembolik olarak gömdüm. Ama yazarlık... O, benim soluk alışımdı. Gözlerimle bakışımı. Kulaklarımla duyuşumdu. Bu ağustos gününün rengi göğün dipsiz mavisi, denizin kurşuni-yeşil parıltısı, çınar yapraklarının solgun yeşili, taş bankın kül rengi bunlar benim kelimelerimdi şimdi. Vapurun uzak düdüğü, martıların çığlığı, çakıllara vuran minik dalgaların hisirtisi, bunlar benim cümlelerimdi. Karşımda duran, sorgulayan bu figürün yüzündeki ifade merak, küstahlık, belki bir parça endişe – bu, benim karakter taslağımdı.

Öğuzhan ÖCAL

“Bu işin mektebini okudum,” demiştim. Bu mektep, fiziksel bir bina değildi artık. İçimdeydi. Belleğimin kütüphanesinde duran, sayfaları zamanla sararmış ama mürekkebi hiç solmamış binlerce kitaptı. Gözlemlerimin arşiviydi: O kaldırımda ağlayan çocuğun yüzü, şu kahvede satranç oynayan ihtiyarların sessiz konsantrasyonu, yağmur altında ıslanmış bir kedinin bakışındaki hüznün, bir da arkasında umutla bekleyen gencin gözlerindeki kıvılcım... Bunların hepsi, kalem tutan elim olmasa da zihnimin defterine kazınmıştı. Her biri bir ders, bir deneyim, bir hikâye tohumuydu. Ağustos, kendi başına bir arşivdi zaten. Olgunlaşmanın, bekleyişin, hasadın öncesindeki gerilimin mevsimi. Ağaçlar, baharın tazeliğini yitirmiş, yazın gücüyle dolmuş, ama sonbaharın hüznünü henüz tatmamıştı. Meyveler dallarda ağırlaşmış, renkleri iyice koyulaşmıştı; incirin mor-siyah kabuğu, üzüm salkımlarının yemyeşil yapraklar altındaki mor ışıltısı, dutların unutulmuş dallarda kararmış halleri... Bu görüntüler bile başlı başına bir şiir, bir öyküydü. Sıcaklığın insan bedeninde yarattığı ağırlık, terin tuzlu izleri, gölge arayışındaki telaş, hepsi birer betimlemeydi zaten yazılmış olan. Kalemim olmasa da bu arşivi okumak, içselleştirmek, onu kendi filtremden geçirip bir anlatıya dönüştürmek hala mümkündü. Yazmak, sadece fiziksel bir eylem değil, bir varoluş biçimiydi. Karşımda duran, arsız arsız bakan bu varlık belki gençliğimin pervasızlığı, belki eleştirmenimin sert sesi, belki de sadece kendi kuşkularımın tecessüm etmiş hali hala bekliyordu. “Kalemi olmayan yazar” sözüne bir cevap, bir açıklama arıyordu gözlerinde. “Anladın mı?” diye sordum, bu sefer sesim daha yumuşak, ama içten. “Kalem, elin uzantısıdır. Yazar ise, gözün, kulağın, yüreğin, beynin bileşkesidir. Mürekkep kuruyabilir, kâğıt yırtılabilir, klavye bozulabilir. Ama bakmak, duymak, hissetmek, düşünmek ve bunları anlamlandırmak için bir çaba... İşte yazarlık budur. Bu ağustos sıcaklığı bile,” diye işaret ettim etrafa, “bu durgun deniz, bu uyuklayan şehir, bu ışığın büyü... Bunların hepsi, kalemi olmayan bir yazar için sonsuz bir kaynaktır. Onları görmek, onları içinde duymak, onları kelimelere dönüştürmek için sabırsızlanmak... İşte yazmak budur. Araçlar değişir. Ateş içerde yanmaya devam eder.”



Öğuzhan ÖCAL

Arsız bakış, şimdi biraz düşünceli görünüyordu. Belki sorgulaması biraz yatışmıştı. Belki anlamıştı. Ya da belki, sadece Ağustos sıcaklığına teslim olmuştu. Hafif bir esinti, nihayet, çınar yapraklarını hisirdatti, yüzümüze serin bir nefes

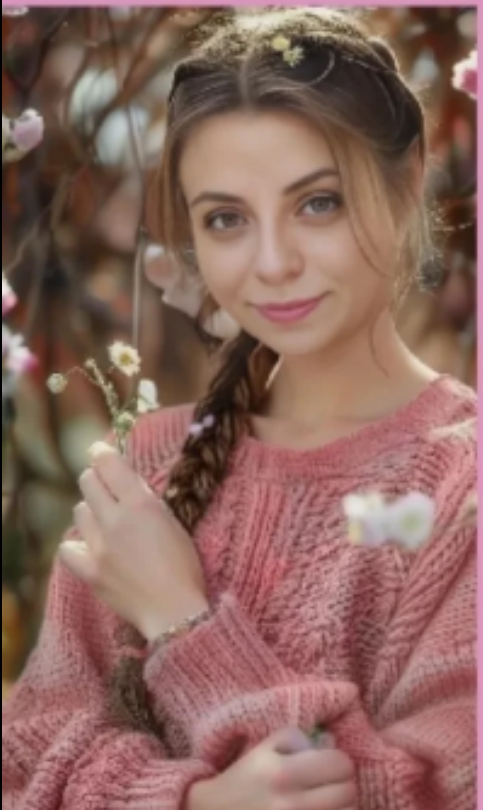
O, arsız sorgulayıcı, sözsüz, belki bir baş hareketiyle, belki de sadece bakışını çevirerek uzaklaştı. Taş bankta, Ağustos güneşinin altında yine yalnız kaldım. Kalemim yoktu. Ama içimde, bu sıcak günün, bu şehrin, bu karşılaşmanın, bu sorgulamanın yarattığı fırtına vardı. Bu fırtına, fiziksel bir kalem olmadan da var olabilirdi. Bir deftere dökülmeyi bekleyen kelimeler değil, belki. Ama bir resmin renkleri, bir senfoninin notaları, bir heykelin kütlesi gibi, kendi biçiminde ifade bulmayı bekleyen bir ham maddeydi.

Yıllardır bu yolda kalem tükettim. Evet. Ama yol, araçtan daha uzundu. Mektep, diplomanın ötesindeydi. Ve yazarlık, en nihayetinde, dünyayı ve kendini anlama, anlamlandırma ve bunu bir şekilde kalemle, sözle, renkle, sesle, hareketle dışa vurma çabasıydı. Bu ağustos günü, sıcaklığın ağırlığı altında, kalemi olmayan bir yazar olarak, bu çabanın hiç bitmediğini, sadece biçim değiştirdiğini bir kez daha hatırlattı bana. Belki bir gün yine fiziksel bir kalem bulurum. Belki bulmam. Ama bakmaya, duymaya, hissetmeye ve içimdeki o anlatı ateşini beslemeye devam edeceğim. Çünkü yazarlık, bir eylemden çok bir varoluş halidir. Ve bu ağustos güneşi altında, taş bankta, bu varoluşun sessiz, kalemsiz, ama derinden akan bir nehir gibi sürdüğünü biliyorum. Denizin o cıva gibi ağır akışı gibi... Görünürde bir çaba yok, ama süreklilik, derinlik ve kaçınılmaz bir yolculuk var. İşte ben buyum: Yolun tozunu yutmuş, mektebin sınavlarını vermiş, aracı kaybolmuş ama yolculuğu asla bitmeyecek olan, kaleminin ucu kırılrsa da yüreğinin mürekkebi kurumayan bir yolcu. Kalemi olmayan, ama yazgısı kelimelerle örülü bir yazar.

TOPRAĞIM, GELECEĞİM

Kızılırmak kenarında ince bir sis vardı o sabah. Hava serin ama tanıdıktı. Kırşehir, kendi sesiyle uyanıyordu; uzaktan bir traktör sesi, bir köpeğin havlaması, bir de serçelerin su başında öbeklenmesi. Elif, sabah çayını içip çantasını aldı. Bugün de çocuklara sadece ders değil, yaşadıkları toprağın ne demek olduğunu anlatacaktı. Bu şehirde su bir başka akardı; çünkü her damlası geçmişle bugünü birbirine bağlardı. Kırşehir, İç Anadolu'nun ortasında, bozkırın tam yüreğinde bir müzik şehriydi. UNESCO'nun Müzik Şehri unvanını taşıyan bu topraklarda, bağlama sesleri evlerin içinden sızar, türküler rüzgâra karışarak dağlara yayılırdı. Sıcak tandır ekmeğinin kokusu sokak aralarında gezinir, her köşe başında geçmişten bir ses, bir ezgi taşınırdı. Elif, bu şehrin hem sesini hem de suskunluğunu taşıyan bir öğretmendi. Otuz yaşındaydı. Orta boylu, ince yapılydı. Saçları kahverengi, gözleri ela. Konuşurken gözlerinin içi gülerdi ama gerektiğinde kelimeleri keskinleşirdi. Üzerine sade bir hırka, uzun eteğini giymişti. Ayağındaki bağcıklı ayakkabılarla her sabah aynı yolu yürür, toprağın kıymetini bilerek okulun kapısından içeri girerdi. Öğretmenlik onun için sadece bilgi değil, bir duruştu. O sabah sınıfın tahtasına şu cümleyi yazdı: "Toprağını bilmeyen, geleceğini koruyamaz." Öğrenciler sessizleşti. Çünkü köyün yakınındaki maden söylentisi artık herkesin kulağına çalınmıştı. Şirket yetkilileri gelip ölçümler yapmış, bazı evlere teklif sunmuş, birkaç kişi arsasını satmıştı bile. Kimi borçlarını kapatmak, kimi yeni bir hayat kurmak için sessizce razı olmuştu. Ama Elif, bu suskunluğu kabul etmeyecekti. Köy kahvesinin köşesindeki sandalyede her gün oturan Hasan Dede, kasketini öne eğip bastonuna yaslanmıştı. Elif yanına oturduğunda gözlerini kaldırdı: "Ben Zonguldak'ı bilirim. Önce toprağı kazdılar, sonra bizi. İş dediler, ama o iş en çok mezar kazdı." Bu cümle Elif'in içine kazındı.

Birsen Eker



Elif, çocuklara sadece madenin zararını değil, tüm yönleriyle gerçeği anlatmak istiyordu.

“Maden, doğru yapıldığında işe yarayabilir,” dedi.

“Ama toprağın üstüne, suyun kaynağına, yaşamın köküne zarar verirse, oradan iyilik çıkmaz.” Erzincan’da siyanürle zehirlenen suyu, Soma’daki kayıpları, Kaz Dağları’nda kesilen ağaçları örnek verdi. Sınıf sessizdi. Ali, arka sıradan sordu: “Öğretmenim, bu maden olursa biz yine burada yaşayabilecek miyiz?” Elif, gözlerinin içine bakarak cevap verdi: “Eğer izin verirse yaşayamayız.”

Fatma Teyze, çiçekli fıstanı ve bordo yazmasıyla Elif’i evine çağırdı. Bir tabakta tandır ekmeği, yanında çökelek. “Bak kızım,” dedi. “Biz bu toprakta doğduk, büyüdü. Elin adamı gelip ne için kazıyor? Alıp götüreceksin, sonra arkamıza bakacağız. Evimiz yerinde, ama biz olmayacağız.” Elif, bu sözleri duyduktan sonra kararını verdi.

Köy meydanında imza kampanyası başlattı. Kapı kapı gezdi. Bazı evlerden geri çevrildi, bazıları da sessizce destek verdi. Arsa satanlar utanarak bakıyor, ama çoğu pişmandı. Elif onları suçlamadı. “Biz birlikte daha iyisini yapabiliriz,” dedi.

Şirket geri çekilmedi. Maden çalışmaları başka noktada hâlâ devam ediyordu. Elif bunu biliyordu. O yüzden mücadele bitmemişti. Daha çok kişiye ulaşmak, daha bilinçli hareket etmek gerekiyordu. Halkın dayanışması büyüdükçe, sesleri duyulacaktı.

Son sınıf dersinde tahtaya yeniden yazdı: “Toprak sadece taş değil, geçmişimizdir. Su sadece kaynak değil, yaşamdır. Kök sadece ağaç için değil, bizim için de vardır.”

Elif, okulun bahçesinden Kızılırmak’a doğru baktı. Irmak yine usulca akıyordu. Aynı su, aynı toprak, ama daha bilinçli bir halkla.

Birsen Eker

BEN VIRAN İKİ ŞEHRİN ÇOCUĞUYUM

Ben viran iki şehrin çocuğuyum.
Viranelerdir benim doğduğum ev.
Çatısı yıkık, camları kırıktır benim evimin;
Sobası var, borusu eksiktir her daim.

Viran evi yuva bekledim,
Gözümü açıp da yuvalar görmeden önce.
O gün bugündür, hayattan hep bir şeyler koparma
çabam,
Şu sırtımdaki Viranşehir'in toprağını atmaktır çabam.

Şimdi demeyin bana,
"Neden dişlerini geçirdin şu dört günlük dünyaya?
Nedir bu çaba?"
Benim çabam, şu viranenin toprağını üzerimden atmak,
Yuva duygusunu bir kez olsun tatmak.

Fadime Sarıkanlı

GELİRDİM ŞANA PRANGALAR BAĞLI OLMASA

Sensizlik öyle zor ki buralarda
Mecalim kalmadı konuşmaya
İnzivaya çekildim, son zamanlarda
Sen yoksun diye, nasıl olacağım bu arada.

Bir Sen vardın kayboldun
Bende seninle yok oldum
Hayatıma anlam sendin
Güneşim, ayım yıldızım

Sen yoksun karanlıktayım.
Bir Umut dalgası Yüreğimde
İnanıyorum Yaralı Yüreğime geleceksin yine
Gözlerim karardı, aklım şaştı

Bu kalp bu beden hep seni aradı
Sanki bir Büyüye kapıldı.
Bir Hayattı belki elimde olan
Bir Can idi verilecek olan

Sen gittin Can gitti
Sen gittin Nefesim bitti
Her şey seninle başlamıştı..



Emine bülbül

İSTANTROFOBİ

ŞİİR

Paslı parmakları var ısıldamayalı yüzyıllar olmuş.
Gökyüzüne bakmayalı olmuş epey,
Dilek tutmayı unutmuş.
Çekmiş kapıyı, çıkmış bir gün kendinden.

Bağlamış yalnızlığın ucunu kendine
Çoğalmayı unutmuş ruhu
Hiçin sesine alışmış kulakları
Yoklukla doymuş karnı.

Kaybolunca yılları,
Kendi elleriyle yok etmiş varlığını
Ve sonra üstüne yatıp tüm bu olanların
Yok saymış Tanrı'yı.



Sinem Yiğit Yağcı

ALAMATRA

ŞİİR

Sabahın yedisi kıyıda her şey olduğu gibi
Dalgalardan dinliyorum seni
Geceyi atlattı birçoğumuz
Birileri iyilik yapsın diye bekliyor denizin sakinleri

Kirli beyaz bir tekne geçiyor yüreğimin
ortasından
Köpük köpük çoğalıyor özlem
Düşerim bozma dengemi
Bura bekleyebildiğim tek yer seni.



Sinem Yiğit Yağcı

BOZKIRIN ÇAĞRISI

Bozkırın insanı nasıl yoğurduğunu anlamak için ondan bir sureliğine uzaklaşmak gerekirmiş. 32 yıllık hayatımın ilk 17 senesini Kırşehir'in o sarı düzlüklerinde geçiren biri olarak bu gerçeği, Akdeniz'in nemli rzgarı yüzüme vurduğunda anladım. Belki de bu benim yapımdan kaynaklanıyordur, bilmiyorum ama insan bir yerin içindeyken oranın ruhunu tam olarak kavrayamıyor. O topraklarda sabit olmak, hayatın suregelen akışına kapılmak, bazı duyguların ve manzaraların gölgede kalmasına neden oluyor. Buna belki de "bilinçsiz farkındalık" demek en doğrusu olur. 17 yaşıma kadar Kırşehir, Nevşehir ve Ankara üçgeninde mekik dokudum. Sonra niversite için yolum Antalya'ya düştü. Bu arada, beni henüz tanı mıyorsunuz. Türkçe Ğretmenliği bölümünden mezun oldum ve şimdilerde bir okulda idareciyim. Kendim için bile sıkıcı bulduğum bu faslı başka bir zamana bırakalım.

Antalya'ya ilk adım attığımda hissettiklerim tam bir duygu karmaşasıydı. nce ciğerlerime dolan o nemli hava, sonra yol boyunca bana eşlik eden ve sanki başka bir dünyaya aitmiş gibi duran palmiyeler... Güneş bile farklı parlıyordu sanki. Ve tabii ki deniz... şehrin o turistik, cıvıl cıvıl ve cezbedici atmosferi beni byle mişti. İnsanlar geldiğim yere kıyasla çok daha rahat, daha kaygısız görünüyordu. Bir kere deniz vardı; onu televizyonda görmekle kanlı canlı karşısında durmak arasında dağlar kadar fark varmış. Etkisi katbekat fazlaydı. O yaşlarda, kadınların giyim tarzı da dikkatimi çekmişti; daha açık giyiniyorlar ve bundan hiç rahatsızlık duymuyor gibiydiler. Bu ufak kültür şoku kısa sürede geçti ve yeni hayatıma adapte oldum. Kendimi bozkırdan Akdeniz'e terfi etmiş gibi hissediyordum ve o an, İbn-i Haldun'a atfedilen o meşhur szn ne anlama geldiğini iliklerimde hissettim: "Coğrafya kaderdir."

Burada

Evet, bu cümle neredeyse her yaşta doğruluğunu koruyan ama zamanla anlamı, içeriği ve insanda bıraktığı his derinleşen bir cümle. İklimin ve coğrafyanın insan davranışlarını şekillendirdiğine artık eminim. İşte tam da bu yüzden insan farklı yerler görmeli, farklı kültürleri ve hayatları tanımalı, onları kendi yüreğinin süzgecinden geçirmelidir. Sadece okuyarak ya da dinleyerek bu hislere ulaşmak pek mümkün değil.

Okan Koşar

Bozkır sert bir coğrafyadır; ayazı teni keser, rüzgârı uğuldar ve bu sertlik insanının yüzündeki çizgilere, omuzlarındaki duruşa, hatta kelimelere dökülmeyen suskunluğuna bile yansır. Bunun merkezindeki sebebi tam olarak çözemesem de merak ederim hep: Acaba tarlaların o başı sonu gelmeyen sarılığı mı, güneşin daha turuncu batışı mı, yeşilin o sarı denizin içinde belli belirsiz “ben buradayım” diye fısıldaması mı, her şeyin sabit ve sanki çağlar boyu değişmeyecekmiş gibi durması mı insanlardaki bu köklü sakinliğin ve sertliğin sebebi? Bozkırda yaşayanlar, hatta oradan yolu geçenler bilir; uçsuz bucaksız bir düzlük ve bu düzlükte neden var olduğunu kendisi bile bilmiyormuş gibi duran tek tük ağaçlar... Yolcuysan eğer, bu manzara sana Nuri Bilge Ceylan filmlerinden çıkma kartpostallık bir görüntü gibi gelir. Ama orada yaşayanlar için o ağaç, bilinçaltında kök salmış bir varoluş sembolüdür. O ağaç, o düzlükte nedensizce vardır; tıpkı bizim gibi... Sorgulamadan, oraya ait olup olmadığını bilmeden, varlığına bir temel aramadan... O ağaç bendim, bizdik. “Tıpkı buranın insanları gibi,” dersin içinden.

Ancak bu da tam olarak doğru değildir. Yazdıklarım çelişkilidir, biliyorum ama başta dediğim gibi, insan farklı coğrafyaları ruhunda damıtmalı ki kendi yansımalarını görebilsin. İşte kendini bu konuda eğitmiş birinin bozkırdan çıkıp yıllar sonra oraya dönmesi, en az 17 yaşındaki o gencin Akdeniz’e gitmesi kadar çarpıcı bir etki yaratıyor. Hissedilen duygunun adı ise tek bir kelimeyle özetleniyor: **Özlem**.

Yıllarca içinde yaşayıp farkına varmadığın ne varsa, bir bir karşına çıkıyor. O sapsarı tarlaların, o yalnız ağaçların aslında ne kadar derin anlamlar taşıdığını idrak ediyorsun. Gidip o ağaca sarılmak, toprağı koklamak istiyorsun. Daha önce dinlemediğin, sana ağır ve ağdalı gelen o bozkır türkülerini açıyor, her notasından ayrı bir haz alıyorsun. Çünkü anlıyorsun ki, senin özün aslında o. Ve anlıyorsun ki özünden kaçılmazmış. Onu kucakladığında ise ruhuna yerleşen o tarifsiz hafifliği ve sadece o topraklara ait rüzgârın esintisini yeniden duyumsuyorsun. “Tamam,” diyorsun, “diğer yerler de güzeldi ama bu düzlük, bu sarı, bu rüzgâr... Burası başka.”

Burası memleket.

Okan Koşar

ALLAH'A HAVALE

ŞİİR

Allah'a emanet olmaktan çıktık,
İşimiz var iken, olduk avare.
Doğruluğun alınına, kurşun sıktık,
Yaptığımız yanlış, Allah'a havale.

Bizim inançlarımıza batıl dediler,
Aç kurt gibi, ömrümüzü yediler,
Hayallerimizi çaldı ziyan zadeler,
Artık; umutlarımız da Allah'a havale.

İnsanlıktan nasibini alan olmadı,
Kaybedenler yitiğini? geri bulmadı,
Artık, emanet edecek iyi kalmadı,
Bitiyoruz işte, Allah'a havale.

Uyun! Diyerek bu post modern çağa,
Haram, zina sokuldu hep yatağa,
Çıkmak istedikçe battık batağa,
Gidiyoruz işte Allah'a havale.

Bilmem sonu hayır mı, bu gidişin,
Bıraktığımız gibi bulurmuyuz gelişin,
Emanetini 'Ona' etseydik her işin,
Olmazdı can! Böyle Allah'a havale,

Olurdu canlar emanet yüce Rabbe.

21.09.2009

(Son Damla)

Bu şiir insanlığın gidişatı için üzüldüğümün bir şahidi ve
yüreğimin çığlıklarının kağıda dökülüştür, benim için
çok üstte bir yeri vardır.

Kararım Karar adlı şiir kitabımdan alınmıştır.

Gamze Gökçek

OKEYE

DÖRDÜNCÜ

Bir gün yine Hayri ve Avni kahvede oturmaktadır. Cuma saati yaklaştıkça Hayri, “Hadi Avni iki haftadır cumaya gitmiyorsun, bari bu hafta benimle gel. Hem arka arkaya 3 kere cumaya gitmeyen dinden çıkar, münafık sayılır. Ben bu durumda seninle arkadaşlık falan edemem, kusura bakma. Hadi eyvallah, sen yoluna ben yoluma!” Avni okey arkadaşından olamaz ya kabul eder hemen. Koştur koştur kendince bir abdest alıp ... Cuma namazından önce hatip vaazı bitirmek üzereyken yetiştirler camiye. Girdikleri sırada cemaat hocaya kulak kesilmiştir, onlar da hemen bir yer bulup ilişiverirler.

Hoca:

-Birinci baktığına gözün çarptı gördün, ikinci bir bakış ekleme! Birinci bakış hoş görülebilir tamam, bundan kaçınma imkanı yok fakat ikincisine hakkın yok. Bunun için alimlerimiz derler ki iadeyi nazar da haram idameyi nazar da haram..

Avni koşturmaca geldikleri camide emanet gibi oturup ecel terleri dökmekten imam vaazı bitirse de gitsek derdinde tabii. Avanak Avni iade, idame ne bilir ki zaten. Günün 25 saati okey masasında..

Hutbe verilmiş, arkasından namaz başlamıştır. Avni, sağa sola oflaya puflaya namazı bitirmiştir. Cemaat dağılırken Hayri’yi kaybetmeyeyim diye bakınır derken.. Hayri yok! Kahvenin önünde yakalar Hayri’yi



Avni:

-Ulan seni arıyorum! Sır oldun iki dakikada.

Hayri:

-Eve gideceğim hanım bekler, hanımdan çok görüyorum ulan sen!

Fakat Avni bu, yapıştı bir kere:

-Ben senin hatırına camiye geldim o kadar.

Hayri:

-Kırk yılın başı sayemde bir sevaba girdin be, fena mı oldu?

Avni:

-Geliyor musun, gelmiyor musun oğlum?

Kurtuluşunun olmadığını anlayan Hayri bir el atmayı kabul eder.

Otururlar kahveye..

O sırada yanlarından geçen şık giyimli, alımlı bir hanıma Avni dikkat kesilmiş adeta antenleri dikmişti. Hayri’nin ne kendisine baktığını ne de seslendiğini duyduğu, gördüğü, aldırış ettiği yoktu bizim Avni’nin. Kadına pür dikkat kesilmiş bakışını uzattıkça uzatıyor, nefes bile almıyordu. En son Hayri bunun ensesine bir tane patlatır.

Hayri:

-Oğlum Avni şimdi camiden çıktın, hutbeyi dinledin.

Hocanın dediklerini hiç mi duymadın?

Avni:

-Duydum duydum, hoca harama bakıp kafanızı ikinci kez döndürüp bir daha bakarsanız haram diyordu.

Avni hala Hayriye, hoca alıcı gözle bakmayın demedi mi diye vaazını devam ettiriyordu.

Avni:

İyi de ben kafamı bile çevirmedi, bakıp tekrar tekrar bakmadım, alıcı falan da değilim hem cuma cuma bir sevap daha işlemeyelim mi güzel gördük bakıyoruz işte ne olmuş rahatsız da etmedik!

Hayri:

-O dediğin güzel bakmak sevaptır olmasın avanak? Hadi oğlum Avni hadi ben rahatsız oldum be burada, kadın görmese ne yazar? Senden bir cacık olmaz, sen en iyisi o radarınla kendine bir de okeye 4. ara!

(@menekselipencerem)

Pakize Özcan

YALNIZLIĞIN ZENGINLİĞİ

Yalnızlığın mahrumiyet sanıldığı bir çağda yaşıyoruz. Oysa insanın kendisiyle de baş başa zaman geçirmesi gerekir diye düşünüyorum. Zaten o kadar çok kalabalıklarla çevrelenmişiz ki nefes almak güçleşiyor. Fazlasıyla kalabalık ancak niteliksiz birliktelikler söz konusu. Tüketen, insana bir şey katmayan dahası içsel zenginliğini körelten bir kalabalık...

İnsanın zorunlu yalnızlaşma dediğimiz durumu- ki bu acıtır, insan için zahmetlidir- hatta bir yönüyle mahrum bırakılmışlıktır. İnsandan yoksun olmak acı vericidir çünkü. Ancak eğer insan yalnızlığı tercih etmişse- ki tercihi yalnızlıktır bu- insanın kendisiyle baş başa kaldığı içsel zenginliğini kendisiyle yaşayabildiği, kendiyi baş başa kalma halidir. Bile isteye yalnızlığın güvenli kollarına çekilmişsek, belki insanın yalnızlığı en büyük zenginliğidir.

Yalnızlığı tek başlılık olarak anlayanlar da var. Tek başlılık fiziksel bir durumdur ve içinde çaresizlik dediğimiz nahoş duygular da taşıyabilir. Gerçekten sizden başka kimse yoktur etrafta. Yalnızlık ise tek başına kalmaktan farklıdır nitelik olarak. Bu anlamda yalnız insan kalabalıklar arasında da hiç kimseye temas etmeden, iletişime geçmeden de yapayalnız kalabilir. Tercihi yalnızlık, tek başlılıktan kesinkes farklı, kendiyi baş başa kalma, iç sessizliğini yaşamak, kendiyi sohbet edebildiği içi dolu bir yalnızlıktır. Mesela sessizliğin sesini yalnız iken duyabiliyoruz. İlham dediğimiz müthiş iç görüler yalnız iken bize iner. Yaratıcı düşünme dediğimiz mekanizma yalnızken işler daha çok. Yalnızlık bir yönüyle de insanın kendisiyle buluşmak, kendisiyle yüzleşmesidir. Bu büyük bir eylemdir, bir direniştir. İnsanın en büyük dostunun kendisi olması en büyük nimetlerden biridir. Kendini kendisiyle zenginleştirmek ve arttırmaktır bu. Belki kendini aşma çabasında zirve nokta.

Şükran Taşdelen



Günümüz teknolojisi bilinçli yani tercihi yalnızlığın düşmanıdır. İnsanın kendisine varmasının önüne dikilen devasa bir engeldir. İmkanları öylesine göz kamaştırıcıdır ki bazen görünmez olur gibi gelir. Ancak bir duvar gibi insanın kendisiyle yüzleşmesinin önüne dikilir ve geçit vermez. İlginç olan kişi, binlerce insanla teknoloji sayesinde etkileşimde bulunmasına rağmen tek başınadır. Somut kanlı canlı kimse yoktur yanında. Böylece insanlarla birlikte olduğunu sanma gafletine girer. Oysaki kendisiyle beraber olan hiç kimse yoktur yanında. Varken yoklar... Başkalarıyla sohbet edip kıtadan kıtaya uçuş yapar gibi an içinde gezinti yapar, kalabalıklarla hemhal olur. Ama bitince sosyal medyadan çıkınca en acıtıcı gerçekle toslaşır. Tek başınadır! Kendisiyle de buluşamamaktadır, dolayısıyla dünyanın kalabalık lığı içinde yalnızlığa mahkûm edilmiş insanıdır. Hem de kendi eliyle, sosyal medya marifetiyle! Eğer bilinçli yalnızlığı keşfedemezsek, kendi kendimizle birlikte olmayı başaramazsak yalnızlık nimetinin sağladığı özgürlüğü keşfedemezsek acıtıcı tek başınlıktan kurtulamayız. Dahası kendi özümüzün tözüne varamayız. Kendimizi gerçekleştirmenin önündeki en büyük engeli takılıp kalmış oluruz. Kendi karanlığımızın labirent misali derinliklerinde kaybolabiliriz.

İnsan kendi önüne diktiği engeli yine ancak kendisi kaldırabilir. Bazen insan zihnindeki sesleri, dünya meşgalelerini, sorumluluklarını düşünüp durmaktan kendini kurtaramadığı bir kısır döngüye düşebilir. Bu döngüyü kırıp, tümüyle varoluşsal nedenleri üzerine düşünmeye tefekkür etmeye başladığında kendini de keşfetmeye başlayabiliyor. Sınırlarını tespit etmekle beraber varoluşundan getirdiği sınırsız ve sonsuz donanımlarını kullanmaya başlayabilir.

İşte bunun için kendimizi keşfedebilmemiz için kendimizle yalnız kalabilmeliyiz. Kendimizi, kendi özümüzdeki varoluş ateşiyle eğitmeli, geliştirmeli ve varlığımıza değer katmalıyız. Belki bir kitap gibi kendimizi okumaya azmetmeliyiz. Değil mi ki insan Allah'ın bir ayetidir, o halde bu ayeti hakkıyla anlayabilmek için okumalıyız, tefekkür etmeliyiz hakkında. Bu bizim kendimize verdiğimiz kıymetin de bir ispatı olacaktır.

Şükran Taşdelen

ÇAĞ HASTALIĞI

ŞİİR

Umudun bir bekleyişı kalmadı artık,
Sevmelerin karşılığı, sözcüklerin anlamı...

Her şey yitirmede manasını,
Nasıl bir çağ hastalığı bu,

Bulaşıcı ve geçici çarçabuk.
Modası var hayallerin artık,
Sevmenin mantığı, aşkın parası.
Huzurun kalması yok ama ,

Bir hasta ziyareti misali kısa ve öz.
Kimsenin kimseye bir merhamet yaklaşması kalmamış,
Mutluluğa kulaç kala gösteriş sahneye dalmış.
Bir yarış ki sonu kıyamet, en trendin peşinde insaniyet.

Melek Derin ER

ZİRVE YOLCUSU

ŞİİR

Değeri bilinmese de
İpekten daha yumuşaktır kalpler.
Çiçekli bir sahnede
Sevda ile yüklü olduğunda
Sıcaktır, ısıtır her yeri.

Ne zavallı bir durum
Hırs içinde her şeyi mubah görüp
Herkesi geride bırakmak,
Hızla önü uçurumlu zirveye ulaşmak.

Zirve yolunda
Yolcuların gözlerine dik dik bakan
Bin başlı ejderhalar saklanır.
Dikenler, çalılar ve taşlar döşenir
En yakın bildiklerince.

Pınarlar ağlar, hüznle dolaşır bulutlar.
Kalplerin ışıkla dolmadığı
Sevginin kaybolduğu bu garabete.

Hak, hukuk, erdem kaybolunca
Ne çok yanılır fâni zirve yolcusu,
Ölümsüzlük iksiri içtim sanır.
Oysa mutluluk ruhun dinginliğidir,
Gönüldeki huzurdur.

Dr. Osman AKAY

RÛHEFZA

ŞİİR

“Bir kelimeyle başka bir kelimenin arasına virgöl girermiş
Rûhefza

Ve ama ile başlarmış ayrılık kokan cümle başları da
Bizi ayıran musalla değilse yazık olmuş papatyalara
Ve sana ince ruhumdan bir sitem degerse sakın unutma
Yüzdüremediğim umutlarımdır sen beni sende boğulmuş hatırla.



Can Seyfettin AL

ŞİMDİ OKULLU OLDUK

Bugün okullar açılıyor. Velilerde bir telaş bir telaş... Kendileri okula başlasalar bu kadar heyecanlı olmazlar. Çocuklar okula başlayacağı zaman, günler öncesinden çarşı pazar geziliyor, en renkli, en gösterişli, en sevimli en cafcacflı ve en çok oyuncağa benzeyen araç-gereçlerden envai çeşit alınıyor. Eskiden okul kıyafetleri bir adet alınırdı. O sene giyilirdi, bir de sonraki yıllarda kullanılırdı. Şimdi bir çocuk için aynı kıyafetten düzineyle alınıyor. Anasınıfına başlaya bir öğrencinin kitapları defterleri neredeyse boyu kadar yığılıyor. Anasınıfına giden bir çocuk orada doya doya çocukluğunu yaşamalı. Çünkü bir daha çocuk olmayacak. Bir daha o sınıfa öğrenci olarak gidemeyecek. Ödevlerden, projelerden, sınavlardan başını kaldırıp bir daha özgürce oyun oynayamayacak. Anasınıfına giden çocuğa harf öğretmek, sayıları kullanarak işlem öğretmek, çocukları daha tam olarak okula başlamadan okuldan soğutuyor. Nesneleri kullanarak basit çıkarma toplama işlemleri yaptırmak yeterlidir bu sınıfta. Harfleri öğrenen, anasınıfında okumaya başlayan çocuk, birinci sınıfta, yani asıl okuma yazma öğrenme sınıfında, öğretmen diğer öğrencilere okuma-yazma çalışmaları yaparken sıkılıyor. Akranlarıyla beraber bu çalışmalara katılamadığı için kendini dışlanmış hissediyor. Ortak bir çalışma yapıp, arkadaşlarıyla öğrenmenin heyecanını ve sevincini paylaşmaktan mahrum kalıyor. Arkadaşlarının sevincini de paylaşamıyor. Okula karşı ilgisi ve sevgisi azalıyor. Yani daha işin başında okuldan soğuyor. Bu yetmiyormuş gibi bir de anasınıfında çocuklara ödev veriliyor. Hiçbir çocuk evde ödevlerini kendisi yapamıyor. Ana-babalar yapıyor. Bunun da çocuklara hiçbir faydası olmadığı gibi, okulu bir yük, çekilmez bir dert gibi görmelerine sebep oluyor. Bu da çocuğu okuldan soğutan etkenlerden birisidir. Anasınıfında çocuk sosyal hayatı öğrenmeli. Arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurmayı öğrenmeli. Öz bakım becerilerini öğrenmeli. Küçük kaslarını kullanabilme becerisi geliştirmeli. Paylaşmayı, dayanışmayı ve yardımlaşmayı öğrenmelidir.

Gülveren GÜNDÜĞÜ

Okuma yazmayı öğrenme yılı birinci sınıftır. O sınıfın sonuna kadar en uygun olduğu zamanda okuma yazma öğrenebilir. Çocuğu sıkboğaz etmeye gerek yok. Koşullar uygun olduğu zaman kendiliğinden okumaya geçecektir. Birinci sınıfa başlar başlamaz, daha ilk ayda bile okumaya geçebilir çocuk. Hazır oluş durumuna göre çocuk Ekim ayında da Mayıs ayında da okumaya geçebilir. Birinci sınıfın başından sonuna kadar hepsi normaldir. Çocuk bir an önce okumaya geçsin diye zorlamaya gerek yok. Çocukları yarıştırmaya da gerek yok. Her çocuk özeldir, her çocuk birincildir, her çocuk kendine özgüdür. Çocukları yatıştırmaya gerek yoktur. Velilerin kendi aralarındaki yarışlarını çocuklar üzerinde yapması doğru değildir. Her çocuğun gelişimi farklıdır. Doğum tarihine göre de değişiklik gösterebilir. Yani aynı yıl içinde, yılın ilk ayında doğan bir çocukla, son ayında doğan çocuk arasında gelişim farkı vardır. Bu çocukların hepsi aynı yıl okula başlıyorlar. Bu çocukları yarıştırmaya gerek yoktur. Her çocuk kendi gelişimine uygun şekilde birinci sınıfta okumaya başlayacaktır. Çocuk okumaya başlamadı diye paniğe kapılmaya, pedegoglara koşmaya gerek yoktur. Normal bir çocuk, birinci sınıfta er geç okumaya başlayacaktır. Çocuğun hayatındaki en önemli ve en keyifli olan birinci sınıfı çocuğa zehir etmeyelim. Bırakalım çocuk keyfini çakarak sınıfını geçsin.

Çocukların bir an önce okumaya başlaması için bu kadar acele ediyoruz, sonra da onlara çeşit çeşit cihazlar alarak onların akıllarını kullanmalarına engel oluyoruz. Akıllı tahtalar, tabletler telefonların hesap makineleri geldi. Öğrencilerin beynini paketleyip rafa kaldırdık. Artık beynimize gerek yok diye. Kullanılmayan organ körelir. Beynini kullanmayan çocukların da beyni körelebilir. Bu araçlar çocukların yerine her şeyi düşünüyor. Ama yetişkin oldukları zaman en basit bir toplama için bile hesap makinesinden medet umuyor.

Okuma alışkanlığı diye bir kavram yok zaten. Telefonla oynamayı okuma sayan bir millet olduk. Telefonların efendisi olmak için onca parayı verdik. Sonunda telefonların kölesi olduk. Köle olmak bize hiç yakışmıyor. Telefonun, internetin ve televizyonun yönetimini elimize alalım. Biz onları yönetelim. Onlar bizi yönetmesin.

Gülveren GÜNDÖĞDÜ

İNSAN

ŞİİR

İnsan

Kimsenin geçmediği bir sokağım;
Bazen de o sokağı aydınlatan sokak lambası.
Kimsenin sevmediği pasaklı bir kediğim;
Bazen de herkesin sevdiği ev kedisi.
Kimsenin duymadığı, görmediği bir insanım;
Bazen de sevgiye boğulan bir insan.

İnsan:

Bir adım atana,
Bıçak çeken mi
Yoksa on adım atan mı?

Sokakları kabusu çeviren,
Kediyi temizliğine göre seven,
Kimsesiz kalınca insanlara yaranan,
Varlıklar mı?



İrem Güneşkan

MAVİ GÖMLEKLİ UYKULAR

ŞİİR

BİR DAMLA YORGUNLUK ÇÖKÜYOR UYKULARIMA,
KİMİN NE HAKKI KALDIYSA, GENÇLİĞİMDEN ALACAKLI.
HANİ ŞU MAVİ OKUL GÖMLEĞİM VARDI YA,
SOL CEBİNDE SUS PUS DURAN KIRIK BİR KALEM...

OMZUMDA ANNEMİN SESSİZ DUALARI,
SIRALARDA YANKILANAN YARIM TEBESSÜMLER.
KALBİME ÇINLAYAN O SON ZİL SESİ,
VE DEFTER ARALARINA SIKIŞMIŞ SARI ÖZLEMLER.

BİR ELİMDE SİLGİ ÖTEKİNDE BOŞ CEVAPLAR.
SIRALARA KAZINMIŞ GİZLİ HARF UTANÇLIKLARI.
PENCEREYE BAKAN YORGUN GÖZLER,
GÖĞE DEĞEN HAYALLER ÇATLAMIŞ DUVARLAR.

ŞİMDİ HER GECE BİR TENEFFÜSLE BAŞLIYOR RÜYAM,
KOŞUYORUM, DÜŞÜYORUM, DİZLERİM KANIYOR.
YOKLAMA ALIYOR ESKİ DEFTERDE ÖĞRETMEN,
ÖĞRETMENİM... ORADA MIYIM, BİLEMİYORUM.

VE SABAHA BİR DAMLA YORGUNLUKLA UYANIYORUM,
ÜZERİMDE HÂLÂ O MAVİ GÖMLEĞİN BUĞUSU.
SANKİ HİÇ BÜYÜMEMİŞ İÇİMDEKİ O ÇOCUK.
YARIM KALAN HAYALLERİ GERÇEKLERLE DENGELİYORUM.

Cemre BAKAN

GURBETTE

ŞİİR

Sevda türküleri çalınır memlekette
Burnunda özlem tüter, kalbinde hasretle
Sığdıramazsın bedenini
Dünya denen gurbette
Kafana sıkıp çekip gitsen de
Adı garip olur, dindiremez hüznün de acı da birlikte
İçimde var bir makine
Tarar herkesi sağa sola



Melike Yazar

DÜNYA KİTAP SEVERLER GÜNÜ GELDİĞİNDE, BİSİKLET KİTAPLARI

Dünya Kitap Severler Günü geldiğinde, Takvimdeki sıradan bir günün bambaşka bir anlam kazandığını hissedirim. Çünkü kitap yalnızca bir kâğıt ve mürekkep nesnesi değildir, hayatımızın içindeki nefes, ruhumuzun aynası, yolculuğumuzun yoldaşdır. Bu gün, kitaplara sarılan, onların içinde yaşayan, hayal gücüyle beslenen herkes için bir bayramdır. Benim içinse bu bayramı özel kılan şey, kitap sevgisinin her zaman başka bir tutkuyla yan yana yürümesidir: bisiklet sevgisi. Hayatımda kitaplarla bisiklet hep kardeş gibiydi. Birinde satırları pedallıyordum, diğerinde yolları. Birinde nefesimin eksikliğini zihnimle telafi ediyordum, diğerinde bedenimi özgürlüğe açıyordum. Çocukken dar sokaklarda katlanır bisikletimle dolaşırken sırt çantamda hep bir kitap olurdu. Yorulduğumda bir ağacın gölgesine yaslanır, bisikletimi yan yatırır, kitap sayfalarını açar, başka dünyalara pedal basardım. Astım yüzünden nefesim kısıldığında bisiklet bana nefes olmayı, kitaplar ise zihinsel oksijen sağlamayı öğretirdi. Bu yüzden şimdi geriye dönüp baktığımda görüyorum ki kitaplarla bisiklet aynı yolun iki farklı işaret taşıydı: ikisi de bana özgürlüğü öğretiyordu.

Kitap okurken yaşanan yolculukla bisiklete binmenin yolculuğu birbirine çok benzer. Bir kitabın ilk sayfasını çevirdiğinizde artık başka bir dünyaya girmişsinizdir. Her satır, her paragraf sizi biraz daha derinlere çeker, bazen ağırlaşır, bazen hızlanır. Tıpkı yokuşlarda nefes nefese kalmak, sonra inişlerde rüzgârla dans etmek gibidir. Bazı cümleler vardır ki ağır bir rampadır, yavaş yavaş çıkarsınız, terlersiniz ama zirveye vardığınızda içinize dolan ferahlık her şeye değer. Bazı bölümler vardır ki adeta dik bir iniştir, kalbinizi hızlandırır, heyecanla akıp gidersiniz. Pedal çevirmekle sayfa çevirmek arasında bu yüzden gizli bir kardeşlik vardır. İkisi de sizi bir noktadan başka bir noktaya taşır, ikisi de yol boyunca sizi değiştirir. Biri zihninize yolculuk ettirir, diğeri bedeninize ama sonuçta ikisi de aynı kapıya çıkar: kendini bulma yolculuğuna.

YOLGEZER

Murat Engin Deniz

Dünya edebiyatında bisikletin ayrıcalıklı bir yeri vardır. Çocukluğun saflığını, özgürlüğün ilk tadını, bazen direnişi, bazen hayalleri taşır. Bisiklet yalnızca bir ulaşım aracı değil, aynı zamanda bir metafordur. Pedal çeviren kahraman, hayata karşı verdiği mücadeleyi de simgeler. Yolun ortasında düşüp tekrar kalkan bir bisikletli, aslında insanın kendi hayal kırıklıklarıyla yeniden ayağa kalkışının sembolüdür. Batı edebiyatında uzun yol bisikletçilerini, pedal çevirerek hayatı yeniden keşfeden karakterleri anlatan pek çok eser vardır.

Bizde de son yıllarda bisiklet literatürü gelişmeye başladı. Raflarda sadece teknik bilgiler veren kitaplar değil, aynı zamanda yol hikâyeleri, anılar, şiirsel anlatılar yer almaya başladı. Bir yandan bisikletin tarihi, bir yandan bisikletin ruhu yazıya döküldü. Benim kendi yolculuğumda da bisiklet kitapları bir ihtiyaç olarak doğdu. Çünkü pedalın arkasında sadece kas gücü yoktu; orada bir yaşam felsefesi, bir nefes arayışı, bir direnç vardı. Uludağ'ın yokuşlarında yazdığım satırlar, Homeros'un dizeleriyle buluştu. Antik destanların kahramanlıklarını bugünün çevre krizine, karbon ayak izine, insanın doğayla yeniden bağ kurma çabasına bağlamaya çalıştım. Çünkü bisiklet kitabı sadece bir yolculuk anlatısı değildir, aynı zamanda çağımıza dair bir manifesto, bir duruştur. Nefesin kıymetini bilen, doğaya saygı duyan, engelleri aşmaya çalışan herkes için bisiklet kitapları bir umut meşalesi gibidir.

Bisikletin en güzel yanı doğayla kurduğu dostluktur. Bir otomobilin camından göremeyeceğiniz ayrıntıları, bisikletle geçtiğiniz yolda fark edersiniz. Toprağın kokusu, kuşların sesi, bir ağacın gövdesindeki çatlak, gökyüzünde ağır ağır kayan bulut... Bunlar bisikletlinin yol arkadaşlarıdır. Kitaplar da aynı işlevi görür aslında. Bir cümlemin içinde gizlenen küçük bir ayrıntı, zihninizde dev bir ufuk açar. Bir sözcük, içinizde yıllardır unuttuğunuz bir duyguyu uyandırır. Doğa ile kitap arasındaki bu bağ, bisikletle birleştiğinde tamamlanır. Kitaplar bize çevre bilincini öğretir, bisiklet o bilinci pratiğe dökmemizi sağlar. Kitap “doğayı korumalıyız” dediğinde, bisiklet bunun somut adımıdır; karbon ayak izimizi küçültür, yollarda sessizce ilerler. Kitap düşünceyi besler, bisiklet eyleme geçirir. Bu yüzden Dünya Kitap Severler Günü'nde bisiklet kitapları benim için özel bir anlam taşır. Çünkü biliyorum ki okuduğum her cümle, pedalladığım yolda somutlaşıyor, tekerleğin iziyle toprağa yazılıyor.

Toplumsal açıdan baktığımızda ise kitap ve bisikletin kaderi benzerdir. İkisi de çoğunlukla görmezden gelinir. İstatistikler bize ülkemizde kitap okuma oranlarının dünya ortalamasının çok altında olduğunu söylüyor. Aynı şekilde trafikte bisikletliler de çoğu zaman görünmez sayılıyor. Arabaların hızında, gürültüsünde bir bisikletliyi fark etmek pek çok sürücünün aklına bile gelmiyor.

Tıpkı kalabalığın içinde bir köşeye çekilip kitap okuyan insanın fark edilmemesi gibi. Ama aslında ikisi de sessiz bir direniştir. Kitap okuyan insan, gürültünün ortasında kendine sessiz bir dünya kurar. Bisiklet süren insan, motorların egemenliğindeki yollarda sessizce ilerler. “Ride of Silence” etkinliklerini hatırlıyorum; trafik kazalarında yaşamını yitiren bisikletliler için yapılan sessiz sürüşler. Orada herkes pedal çevirir ama kimse konuşmaz. Sessizlik, kaybedilen hayatların ağırlığını taşır. Kitap okumanın sessizliği de aynı derinliği barındırır. Çünkü kitap da bir kaybı, bir eksikliği, bir ihtiyacı telafi eder. Bu yüzden kitap ve bisiklet toplumun en çok ihtiyaç duyduğu ama en çok görmezden geldiği iki özgürlük alanıdır. Dünya Kitap Severler Günü bu yüzden sadece kitaplara değil, tüm sessiz direnişlere adanmalıdır. Çünkü kitap okuyan da, bisiklet süren de aslında aynı şeyi yapar: kendi yolunu çizer.

YOLGEZER

Murat Engin Deniz

Bugün Dünya Kitap Severler Günü'nde elimde bir kitap tutarken, aklıma hep tekerlekler gelir. Sayfalar aslında tekerlek gibidir; birini çevirdikçe yol alırsınız. Bir kitabın içinde yüzlerce kilometre pedal çevirirsiniz, hiç fark etmeden. Bazen yorulur, sayfayı kapatır, soluklanırsınız. Sonra tekrar açar, yolunuza devam edersiniz. Bisikletle de aynıdır bu. Yorulduğunuzda durur, su içer, gökyüzüne bakarsınız. Sonra tekrar yola koyulursunuz. İkisi de yarım bırakılmaz. Bitirilen her yolculuk, bitirilen her kitap, insana bir tamamlanmışlık duygusu verir. Aynı zamanda yeni bir yolun, yeni bir kitabın kapısını aralar. Çünkü kitap da yol gibidir; bitmez, çoğalır, birbirine bağlanır. Her biten kitap sizi başka bir kitaba götürür, her biten yol sizi başka bir rotaya. Sonunda anlıyorsunuz ki yolun kendisi aslında kitaptır, kitapların kendisi de bir yolculuktur.

Bugün çağrım şudur: Bir sayfa açın, bir pedal çevirin. Çünkü pedalın altındaki her kilometre aslında bir satırdır. Ve biz satır satır yol alırken, hayatın büyük kitabında kendi hikâyemizi yazıyoruz. Dünya Kitap Severler Günü'nde kitapların ve bisikletlerin buluştuğu o sessiz ve özgür dünyada hepimize yer var. Çünkü kitaplar bizi yola çıkarır, bisikletler o yolu yaşatır. Ve ikisi birleştğinde insanlık çok daha adil, çok daha özgür, çok daha umutlu bir geleceğe doğru pedallar. Bugün elimizde bir kitap, altında bir bisiklet olduğunda biliyoruz ki, ne zaman saat sıfırlansa bile yeniden başlamaya gücümüz var. Çünkü her kitap yeni bir başlangıçtır, her pedal yeni bir umut. Ve bu ikisi yan yana geldiğinde yol hiç bitmez, sadece daha da derinleşir.



YOLGEZER

Murat Engin Deniz

PEDALLAR VE SAYFALAR

ŞİİR

Dünya Kitap Severler Günü geldiğinde,
Bir sayfa açılır, bir yol başlar içimde.
Kitapların satırları, tekerlek izleri,
Aynı rüzgârı taşır, aynı özgürlüğü.

Bir cümlenin kıyısında soluklanırım,
Bir rampanın gölgesinde dururum.
Sayfa çevrilir, pedal çevrilir,
Biri zihnimi, biri bedenimi taşır.

Bisiklet kitapları...
Yolun şiirini yazar,
Ter damlalarını mısıraya döker,
Gökyüzünü virgül yapar.
Her satırda bir yokuş,

Her virgölde bir nefes,
Her noktada bir durak,
Ve her yeni bölümde bir yolculuk daha.
Bugün kitapların bayramı,

Bugün pedalların da şarkısı.
Çünkü okuyan her yürek,
Pedallayan her beden,
Aynı özgürlüğün yolcusu.

Dünya Kitap Severler Günü geldiğinde,
Bir kitap al eline, bir pedal bas yola.
Çünkü sayfalar da tekerlek gibi döner,
Ve bizi hep yeni ufuklara götürür.

YOLGEZER

Murat Engin Deniz

ZARARIN OTUZUNCU YILI

ŞİİR

Bazı hassas konular, seferilikten çıktı aklımda
otuz yıldır dahil olamıyorum yaşamaya
taşeron bir çalışan gibi
mesai bitişini bekliyor ruhum.

Kalbe hadsiz sualler
sevilmek emanet duruyor üzerimde
hayra yoruyorum
yalnızlık Allah'a mahsus diyorum
bu yalnızlığın vebalinden korkuyorum.

Sevmeye niyet ediyorum dünyayı
kalbimin tam ortasında başlıyor sağanak
alıp götürüyor dünyayı
ben niyet diyorum
kalbim mahcup,
ama temiz.

Zararın otuzuncu yılındayım
dönemiyorum
el emeğim çok
otuz yıldır düzenli aralıklarla
ahiret yamaları dikiyorum kalbime

Bu dünya imtihan
göğsümde otuz yıl eksik ders notları
ve
göğsüm
kalp kriziyle karşılıyor hayır dualarını.

Batuhan KOLBURAN



Dergimiz, basılabilen veya elektronik olarak satış için yayımlanabilen bir PDF dergi formatı değildir.

Genellikle ayda bir olmak üzere düzenli olarak katılımcı köşe yazarları varsa sadece Varyasyon kalemler dergisi üzerinden PDF olarak çıkarılır ve çeşitli siyasi olmayan edebiyat içeriklere sahip olabilir.

Makaleler, öyküler, şiirler içerebilir.

Varyasyon Kalemlerde Kendi köşeniz olsun köşe yazıları yapmak yanımızda yer almak için ilginizi çeken bir konu seçin.

Verdiğimiz konulara göre herhangi bir şey olabilir.

Genel temanızı belirledikten sonra içerik hakkında beyin fırtınası yapmaya başlayabilirsiniz.

Yeni mi başlıyorsunuz?

Akılda kalıcı bir künyeyle beraber eşit derecede akılda kalıcı bir köşe yazısı ismi tasarlayın.

Bu, en üste yerleştirilir ve tüm dergi sayfasınız için markanızı oluşturur.

Hangi stili tercih ediyorsunuz?

Eğlenceli mi?

Klasik mi?

Cesur mu?

İyi bir künye özünü yansıtır; bu nedenle gelecek sayılar için yeterince esnek, anlamlı ve tutarlı olmalıdır.



YOLGEZER

Murat Engin Deniz